

מסורת הש"ס

כסא דמוקרא. (י) כוס של זכוכית לנזה: **לשירי לן מר.** שירה: **הי טורה והי מלוא דמגנו עלן.** היכן המורה עסקנו והיכן המלות שאנו מקיימין שיגינו עלינו מדינה של גיהנס: **הלכה פסוקה.** שאינה נרכזה עיין שלא הא מהרהר זה בתפלתו: **יושעם עליה ו' נקיים.** לנזד מלואו יוס שפוסקת והמורה לא הנרכזה ו' נקיים אללא לנזה שנאמר **והא טורה מווצהש** ואין זזה אללא הוראה שלשה ימים לרופין צמוך י"א יוס שצין נדה לנדה: **ומנסיסה.** צבית: **צמוך שלה.** קודם שזרה אותה שאין ממחייצ צמעשר מן המורה אללא בראיית פני הצית ומשמרנה צכרי אללא לפני מירוח אין ראיית פני הצית קוצעמו דגזי תרומה ומעשר כתיב **דגן ראשית דגןך** (דברים יט) והוא המירוח לפיכך כשמכניסה לצית קודם מירוח לא הוקצעה למעשר מן המורה ורצנן הוא דאסרו אכילת קצב דצבר שלא נגמר מלאכתו אללא אכילת ערלא לא אסרו ומאכל צהמה ערלא הוא דתנן צמסכת פאה (פ"א מ"י) מאכלי לצהמה מיה ופוק עד שמרמ הלכן צהממו אוכלת ופטורה אללא איהו אסור צאכילת קצב: **אסור צהנאה ומועלין צו.** ואע"ג דק"ל אין מועלין צדמים וילפינן לה מקראי צמסכת יומא (דף נט:) וצמשיטת חולין (דף קז.) ה"מ כשנשטמו העורה דאיהו למימר נתמיו לנכ על המוצנע לנכר (ויקרא יז) לכפר נתמיו לך ולא למעילה אללא צדס הקזה מועלין כלומר אס נהנה מציה קרצן מעילה. והנן הויין הלכות פסוקות שאין עליהן קושיות ומירונים שיהא צריך להרהר צהן: **צמנסיסין.** מתוך כוזד ראש: **צנניסא.** מתוך הלכה פסוקה: **שיסה.** לנזה: **צמוך קלות ראש.** חילוף של כוזד ראש. מתוך זחות לצ ועמק: **אלא מסוך שמהם** (א). כגון דצרי מנחומים של טורה כגון סמוך לגאולת מצרים אז סמוך לתהלה לדוד שהוא של שצח ותנחומין כגון ראון יראוי ישעה שומר ה' את כל ארציו וכגון מקראות הסדורות בתפלה ערבית כי לא יושע ה' את עמו וכיואל צהן: **אלוייה.** ליוהו דדך: **צניסא.** דקלים: **אדרכסן מילסא כו.** וזה שאומרים על אותו מקוס תשוצ דקלים: **אס ענין צנס.** אז תקשיב אוקן: **ומנין מלסא.** שחרית מנחה וערבית: **יכול משצא לגולה הוחלה.** התפלה הזאת. הוחלה כמו נתחלה. אללא קודם לכן לא היה רגיל צכך: **יכול יסא כוללן.** לשלם תפלות הללו צשעה אחת: **יכול ישאל צרכיו.** כגון צרכות דלסחה חונן עד ש"ת ואח"כ יתפלל שלם צרכות ראשונות שהן של שצח: **רנה זו תפלה.** של שצח: **צקשה.** שאלת צרכיו: **אחר אמס ויליצי.** קודם ג' ראשונות: **שצריך**

כסא דמוקרא. (י) כוס של זכוכית לנזה: **לשירי לן מר.** שירה: **הי טורה והי מלוא דמגנו עלן.** היכן המורה עסקנו והיכן המלות שאנו מקיימין שיגינו עלינו מדינה של גיהנס: **הלכה פסוקה.** שאינה נרכזה עיין שלא הא מהרהר זה בתפלתו: **יושעם עליה ו' נקיים.**

אייתי כסא דמוקרא בת ארבע מאה זוזי ותבר קמיייהו ואעציבו רב אשי עבר הלולא לבריה חוננהו לרבנן דהוו קא בדחי טובא אייתי כסא דזוגיתא חיורתא ותבר קמיייהו ואעציבו אמרו ליה רבנן לרב המנונא זוזי בהלולא דמר בריה דרבינא לישרי לן מר אמר להו ווי לן דמיתנן ווי לן דמיתנן אמרי ליה אנן מה נעני בתוך א"ל ה' תורה והי מצוה דמגנו עלן א"ר יוחנן משום רשב"י אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה שנאמר יא ימלא שחוק פינו ולשונו רנה אימתי בזמן שיאמרו בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה אמרו עליו על ר"ל שמימיו לא מלא שחוק פיו בעוה"ז מבי שמעה מר' יוחנן רביה: ת"ר אין עומדין להתפלל לא מתוך דין ולא מתוך דבר הלכה אלא מתוך הלכה פסוקה והיכי דמי הלכה פסוקה אמר אביי כי הא דר' זירא דאמר ר' זירא יבנות ישראל החמירו על עצמן ששאפילו רואות טיפת דם כחרדל יושבת עליה שבעה נקיים רבא אמר כי הא דרב הושעיא דאמר רב הושעיא מערים יאדם על תבואתו ומכניסה במוין שלה כדי שתהא בהמתו אוכלת ופטורה מן המעשר ואב"א כי הא דרב הונא דא"ר הונא א"ר זעירא המקיז דם בבהמת קדשים אסור בהנאה ומועלין בו רבנן עבדי כמתניתין רב אשי עביד כברייתא: ת"ר אין עומדין להתפלל לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות ולא מתוך שחוק ולא מתוך שיחה ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך דברים בטלים אלא מתוך שמחה של מצוה וכן לא יפטר אדם מחברו לא מתוך שיחה ולא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך דברים בטלים אלא מתוך א[ו] דבר הלכה שכן מצינו בגביאים הראשונים שסיימו דבריהם בדברי שבח ותנחומים א[ו] וכן תנא מערי בר בריה דרב הונא בריה דר' ירמיה בר אבא אל יפטר אדם מחבירו אלא מתוך דבר הלכה שמתוך כך זוכרהו כי הא דרב כהנא אלווייה לרב שימי בר אשי מפום נהרא עד בי צניתא דבבל כי מטא להתם א"ל מר ודאי דאמרי אינשי הני צניתא דבבל איתנהו מאדם הראשון ועד השתא א"ל אדכרתן מילתא דרבי יוסי ברבי חנינא דאמר ר' יוסי ברבי חנינא מאי דכתיב בארץ אשר לא עבר בה איש ולא ישב אדם שם וכי מאחר דלא עבר היאך ישב אלא לומר לך כל ארץ שגזר עליה אדם הראשון לישוב נתישבה וכל ארץ שלא גזר עליה אדם הראשון לישוב לא נתישבה רב אשי מהגרונא ועד בי כיפי ואמרי לה עד בי דורא: ת"ר המתפלל יצריך שיכוין את לבו לשמים אבא שאול אומר סימן לדבר צתכין לבם תקשיב אונך תניא א"ר יהודה כך היה מנהגו של ר"ע כשהיה מתפלל עם הצבור היה מקצר ועולה מפני טורה צבור וכשהיה מתפלל בינו לבין עצמו אדם מניחו בויות זו ומוצאו בויות אחרת וכל כך למה מפני כריעות והשתחויות: א"ר חייא בר אבא לעולם יתפלל אדם כל היום כלו כבר מפורש על שנאמר וכיון פתיתן ליה וגו' יכול יתפלל אדם כל היום כלו כבר מפורש על שיהא רגיל להחלה כבר נאמר די הוא עבד מן קדמת דנא יכול יתפלל אדם לכל רוח שירצה ת"ל (לקבל) [נגד] ירושלם יכול יהא כוללן בבת אחת כבר מפורש ע"י דוד דכתיב ערב ובקר וצהרים וגו' יכול ישמע קולו בתפלתו כבר מפורש על ידי חנה שנאמר וקולה לא ישמע ויהא אדם צרכיו ואח"כ יתפלל כבר מפורש על ידי שלמה שנאמר לשמוע אל הרנה ואל התפלה רנה זו תפלה תפלה זו בקשה אין אומר דבר (בקשה) אבל אחר התפלה אפי' כסדר וידוי של יה"כ אומר איתמר נמי אמר רב חייא בר אשי אמר רב אע"פ שאמרו שואל אדם צרכיו בשומע תפלה אם בא לומר אחר תפלתו אפילו כסדר של יה"כ אומר: אמר רב המנונא כמה הלכתא גברותא איכא למשמע מהני קראי דחנה ווחנה היא מדברת על לבה למכאן למתפלל צריך שיכוין לבו רק שפתיה נעות למכאן למתפלל שיחתוך בשפתיו וקולה לא ישמע למכאן שאסור להגביה קולו בתפלתו ויחשבה עלי לשכורה למכאן ששכור אסור להתפלל ויאמר אליה עלי עד מתי תשתכרין וגו' א"ר אלעזר מכאן לרואה בחברו דבר

לא.

אין עומדין פרק חמישי ברכות

אייתי כסא דזוגיתא חיורתא. מכאן נהגו לשכר זכוכית צנשוין: **במקום נידה שם תהא רעדה.** פשוטו של מקרא עצדו את ה' ציראה וכשיצא יוס רעדה תגילו והכי מפורש צירושלמי עצדו את ה' ציראה היינו תפלה דלאקרי עצודה (א) דתנינא צספרי (פ' עקב) ולעצדו צכל לצצנס זו תפלה: **המקיז דם בבהמת קדשים וכו'.** וקשה דלמר צפ"ג דע"ז

(דף מד.) גבי דמים חילונים ודמים פנימיים של קרצנות אלו ואלו נמכרים לגננים לנצל אלמלא דאין מועלין צהן וי"ל דהתם היינו לאחר זריקת דמים וכבר נתכסרו צעלים מה שאין כן הכא: **רבנן עבדי כמתניתין.** וכתיביה קי"ל ולכן אין מתפללין מתוך קלות ראש ושחוק מלא מתוך כוזד ראש ושמחה של מצוה כגון שעסק דצדרי טורה ולכן נהגו לומר פסוקי דזמרה ואשרי קודם תפלה: **רב אשי עביד כברייתא.** ירושלמי לא יעמוד ויתפלל אללא מתוך

דצרי הלכה א"ר ירמיה העוסק דצכרי צבור עוסק דצדרי טורה דמי: **שבץ מצינו בגביאים הראשונים** שסיימו דבריהם בדברי שבח ותנחומין. ומקשה צירושלמי חוץ מירמיה וכו' והא כתיב כי אס מאס מאסתמו (איסה ה) מיהו מההוא קראי דסוף מרי עשר וקחלת לא פרוין מידי שחושצו צטוצ דצדרי דשראל: **ומוצאו בויות אחרת.** תימה דלמר לקמן (דף לה.) הצא לשמות סקוף כל צרכה וצרכה מלמדן אותו שלא ישמה ומירן הר"ר יוסף דהכא מיירי צתנחומים שהיה אומר אחר י"ח צרכות ולא נהירא דלא מי"ח קאלמר ונראה להר"י דודאי צסוף כל צרכה אסור לשמות אללא צלמנע הצרכה מיהא מותר לשמות וזהכי מיירי הכא וכשהיה מגיע לסוף הצרכה היה זוקף ולכן נהגו העולם צראש השנה וציוס הכפורים שמתפללין זכרנו וצכן תן ותמלון ששומים כשמגזינן לפסוקים וצסוף צרכה וצקפין שאין לשמות צסוף צרכות אללא היכא דתקון: דצ

מחבירו אלא מתוך דבר הלכה שמתוך כך זוכרהו כי הא דרב כהנא אלווייה לרב שימי בר אשי מפום נהרא עד בי צניתא דבבל כי מטא להתם א"ל מר ודאי דאמרי אינשי הני צניתא דבבל איתנהו מאדם הראשון ועד השתא א"ל אדכרתן מילתא דרבי יוסי ברבי חנינא דאמר ר' יוסי ברבי חנינא מאי דכתיב בארץ אשר לא עבר בה איש ולא ישב אדם שם וכי מאחר דלא עבר היאך ישב אלא לומר לך כל ארץ שגזר עליה אדם הראשון לישוב נתישבה וכל ארץ שלא גזר עליה אדם הראשון לישוב לא נתישבה רב אשי מהגרונא ועד בי כיפי ואמרי לה עד בי דורא: ת"ר המתפלל יצריך שיכוין את לבו לשמים אבא שאול אומר סימן לדבר צתכין לבם תקשיב אונך תניא א"ר יהודה כך היה מנהגו של ר"ע כשהיה מתפלל עם הצבור היה מקצר ועולה מפני טורה צבור וכשהיה מתפלל בינו לבין עצמו אדם מניחו בויות זו ומוצאו בויות אחרת וכל כך למה מפני כריעות והשתחויות: א"ר חייא בר אבא לעולם יתפלל אדם כל היום כלו כבר מפורש על שנאמר וכיון פתיתן ליה וגו' יכול יתפלל אדם כל היום כלו כבר מפורש על שיהא רגיל להחלה כבר נאמר די הוא עבד מן קדמת דנא יכול יתפלל אדם לכל רוח שירצה ת"ל (לקבל) [נגד] ירושלם יכול יהא כוללן בבת אחת כבר מפורש ע"י דוד דכתיב ערב ובקר וצהרים וגו' יכול ישמע קולו בתפלתו כבר מפורש על ידי חנה שנאמר וקולה לא ישמע ויהא אדם צרכיו ואח"כ יתפלל כבר מפורש על ידי שלמה שנאמר לשמוע אל הרנה ואל התפלה רנה זו תפלה תפלה זו בקשה אין אומר דבר (בקשה) אבל אחר התפלה אפי' כסדר וידוי של יה"כ אומר איתמר נמי אמר רב חייא בר אשי אמר רב אע"פ שאמרו שואל אדם צרכיו בשומע תפלה אם בא לומר אחר תפלתו אפילו כסדר של יה"כ אומר: אמר רב המנונא כמה הלכתא גברותא איכא למשמע מהני קראי דחנה ווחנה היא מדברת על לבה למכאן למתפלל צריך שיכוין לבו רק שפתיה נעות למכאן למתפלל שיחתוך בשפתיו וקולה לא ישמע למכאן שאסור להגביה קולו בתפלתו ויחשבה עלי לשכורה למכאן ששכור אסור להתפלל ויאמר אליה עלי עד מתי תשתכרין וגו' א"ר אלעזר מכאן לרואה בחברו דבר

לתפלה. [וגם מפני שצריך לסדר שבחו של הקב"ה תחלה קודם שיחלפה כדילפינן ממשא, הילכן אין לבקש דבר אחר את רציו, וכי כילי בתוכו דבריו בקשה אין מונעין].

עין משפט גר מצוה

ג א טושיע א"ח סימן תקס ספיק ה:
ד ב מיי פיד מהלכות תפלה הלכה יח סמג עשין יח טושיע א"ח סי' גכ

ה ג מיי פייא מהלכות אסורי ביאה הל' ד סמג לאון קיא טושיע י"ד סי' קסג:
ו ז מיי פ"ג חלפס כאן ובשנוטות פ"ב דר"פ:
ז ד מיי פ"ג מהל' מעשר הלכה ו טושיע י"ד סימן שלם ספיק פד:

ז א מיי פ"ב מהלכות מעשרה הלכה יח סמג עשין י:

ח ו מיי פ"ד מהלכות תפלה הל' יח סמג עשין יט טושיע א"ח סי' גכ ס"ב:
ט ז מיי פ"ח הלכה נח סמג שט טושיע א"ח סימן נח ספיק א:

י א מיי פ"ו שם הלכה צ שריע א"ח סי' נג ספיק יא:

יא ט טור א"ח סי' קד:
יב י מיי פ"ב מהלכות תפלה הלכה ו סמג שט טושיע א"ח סימן ז ספיק ד:
יג ב מיי פ"ו שם הל' צ טושיע א"ח סימן קוט ספיק א:

יד ל מיי פ"ד שם הל' טו סמג שט טושיע א"ח סי' נח ספיק א:

טו מ א מיי פ"ה שם הלכה ז סמג שט טור וטויע א"ח סי' קא ספיק צ:
טז א מיי פ"ד שם הל' ח סמג שט טור וטויע א"ח סי' נט ספיק א:

מוסף רש"י

ירושבת עליה שבעה בקי"ם. ודמלוימא און צרכיה שבעה נקיים אללא הוראה שלשה ימים לרופים צמוך י"א יוס שצין נדה לנדה, צמוך צתחלת דמהא אפילו דלחלל על שבעה נקיים לערב טונלת בליה, וכן הסמיר על עצמן, לפי שאין בכל צקאוס צפתח דמהא אמת' הן צמחיות צריס ימים שצין נדה לנדה, ואס מחלל לא יתמירו אללא צג' לרופין צכתיב (ויקרא טו) ימוס צריס צנא עת דמהא, פעמים שראית דס דמה חוקקתה לצבעה מן הטורה, כלה, תחלה לספור שבעה נקיים לאחר שהיה וזה נמורה וספרי שבעה נקיים ובצעירי רחמה אפילו כחרל, סמרה הכל וצריסה לחור ולספור שבעה נקיים, אז מני שחא רחמה שני ימוס ולא ירעה ויוס רחמה ויערע דואר לכו שלשם ימוס לרופין וצריסה שבעה נקיים ועל כן הסמירו (נחלה בח.). ומבשריה במוין שלה. טעין מחלל צתמה, ומחלל הכסה ספור מן המעשר (מחומם סו): אז צמנסיכס צבית צמוך שלה ואחר קי דס וממרת, וחובת העלל חלה בראיית פני הצית צבית צכסוכר (פס): חס בראיית פני הצית לא נגמרה מלאכתה לחול עליו ועל, וצמנמר מלאכתן ככר צמוך הצית הוא ואין אלו פני הצית אלא כשנכנס דרך פתחם, דתנינא לקמן (ס): סקדיס הצלאוסיס היו צמנסיס סיחומיסיס דרך סריקסמון כדי לייצין צמעשר, עכשיו צמנסיס דרך גגות דרך צלחות דרך קריפוס צבית כדי לפסוקין (פסחים ט) וכענין צניס מא: ונדח סו.). תוספן צמוד חבא.

רבינו חננאל

[דאמר רבי אושעיא מערים אדם על תבואתו. ואינו עושה אותה גורן, אלא כמניסה במוין שלה כדי שתהא בהמתו אוכלת היקר, ופטורה מן המעשרין]. ויכול משבא דניאל לגולה התחיל לעשות כן. אין אומר דבר בקשה אחר אמת ורציו. פי', משום דצריך לסמוך גאולה.